

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 458/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti oznámeniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Spr 843/24 z 23. mája 2024 a Mestského súdu Bratislava I sp. zn. 1SprV/88/2024 zo 6. júna 2024 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. augusta 2024 bez zastúpenia advokátom, o ktorého ustanovenia žiada, pričom žiada aj o ustanovenie prekladateľa, vyjadruje, že oznámením o postúpení jeho sťažnosti najvyšším súdom mestskému súdu a oznámením mestského súdu o vybavení jeho sťažnosti malo dôjsť k porušeniu jeho ústavných práv. Od najvyššieho súdu za porušenie petičného práva podľa čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv postaviť sa odpor podľa čl. 32 ústavy a súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd žiada finančné zadosťučinenie 10 000 eur s tým, že najvyšší súd bude zaviazaný rešpektovať a dodržiavať zákon a opätovne posúdi jeho sťažnosť.

II.

2. Sťažovateľ 20. mája 2024 najvyšší súd požiadal, aby overil činnosť mestského súdu v súdnom konaní, v ktorom je obžalovaný, a zabezpečil kontrolu ohľadne poskytnutia tlmočníka, zabezpečenia zvukového záznamu a ustanovenia nového advokáta. Ústavnou sťažnosťou namietaným oznámením z 23. mája 2024 najvyšší súd sťažnosť sťažovateľa po zistení, že o dovolaní sťažovateľa nekoná, odstúpil mestskému súdu. Ústavnou sťažnosťou namietaným oznámením podpredseda mestského súdu sťažovateľovi 6. júna 2024 oznámil, že jeho podanie mu bolo odstúpené najvyšším súdom a že ho vybaví podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z.

o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

3. Podpredseda mestského súdu zistil, že mestský súd v októbri 2023 vydal trestný rozkaz, ktorým sťažovateľa uznal za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy a za to mu podmienienečne so skúšobnou dobou jedného roka uložil trest odňatia slobody na osem mesiacov s tým, že je povinný zaplatiť zameškané výživné. Proti tomu podal sťažovateľ odpor, ktorý však pre chybu asistentky nebol založený do spisu, a preto bola na trestnom rozkaze nesprávne vyznačená právoplatnosť. Po zistení tejto nesprávnosti v apríli 2024 mestský súd sťažovateľa predvolal na hlavné pojednávanie 15. mája 2024, na ktoré sa sťažovateľ nedostavil, keďže si predvolanie neprezval. Hlavné pojednávanie bolo odročené na 20. jún 2024. K nepreloženiu listín do španielčiny uviedol, že mestský súd vychádzal z jeho vyjadrenia, že slovensky rozumie. Podpredseda mestského súdu vzhľadom na zaplatenie zameškaného výživného sťažovateľom poukázal na to, že ak by sa na hlavné pojednávanie dostavil, bolo možné použiť ustanovenie Trestného zákona o účinnej ľútosti.

III.

4. V postúpení svojej sťažnosti najvyšším súdom mestskému súdu sťažovateľ identifikuje porušenie § 9 a § 12 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) a je toho názoru, že sťažnosť mal vybaviť najvyšší súd tak, že postúpiť ju mal nie mestskému, ale krajskému súdu, keďže mestský súd voči sebe nemôže vykonať revíziu, ktorú predpokladá § 54 a § 55 zákona o súdoch. Namietá záver mestského súdu o nepreložení listín, keďže k svojej znalosti slovenčiny sa vyjadril v prípravnom konaní. Podľa sťažovateľa najvyšší a ani mestský súd mu neposkytli odpoveď v súvislosti so žiadosťou o tlmočníka, vyhotovenie zvukového záznamu a ustanovenia nového advokáta. Zastáva názor, že nedostatočná kontrola zo strany najvyššieho súdu mestskému súdu umožňuje porušovať Trestný poriadok.

IV.

5. Sťažovateľ je obžalovaný v trestnom konaní. Trestné konanie od jeho začiatku až po právoplatné skončenie je proces, v ktorom môžu orgány činné v trestnom konaní a súdy realizovať ústavné práva a korigovať aj prípadné pochybenia. Spravidla, až po skončení trestného konania možno na ústavnom súde ústavnou sťažnosťou namietat prípadné porušenia základných práv alebo slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 226/2010, I. ÚS 47/2010). V právomoci mestského súdu je odstrániť a napraviť prípadné porušenia práv sťažovateľa, ktoré vyvodzuje z toho, že mestský súd nereagoval na jeho žiadosti o poskytnutie tlmočníka, zabezpečenie zvukového záznamu a ustanovenie nového advokáta. Právomoc mestského súdu preto podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti voči postupu mestského súdu, ktorý sťažovateľovi nepreložil listiny, nevyhotovil mu zvukový záznam a nereagoval na jeho žiadosť o zmenu advokáta. Na prerokovanie týchto zásahov do ústavných práv sťažovateľa je daná právomoc mestského súdu, čo podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde vylučuje právomoc ústavného súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu tejto

argumentácie sťažovateľa pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

6. Čo sa týka nesúhlasu sťažovateľa s tým, ako bola vybavená jeho sťažnosť, treba uviesť, že najvyšší a následne mestský súd jeho sťažnosť vybavili postupom, ktorý predpokladá § 62 a nasl. zákona o súdoch oznámením podpredsedu mestského súdu. Podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona o súdoch ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, nebola ním riadne vybavená, môže požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný, predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu alebo podpredsedom súdu. Sťažovateľ predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti podpredsedom mestského súdu nepožiadala. Nevyčerpal tak právny prostriedok nápravy, ktorý mu na ochranu jeho ústavných práv poskytuje zákon o súdoch. Preto je ústavná sťažnosť podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde v rozsahu tejto argumentácie sťažovateľa neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

7. Čo sa týka argumentácie sťažovateľa, že najvyšší súd o jeho sťažnosti nepostupoval podľa zákona o sťažnostiach, treba uviesť, že podľa § 2 ods. 1 zákona o sťažnostiach podľa tohto zákona postupujú orgány verejnej správy, ktorým najvyšší súd vo vzťahu k mestskému súdu nie je, pričom osobitný zákon – § 62 zákona o súdoch ustanovuje, že účastník konania môže sťažnosť na postup súdu podať len proti porušovaniu jeho práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania. Preskúmanie iných pochybení súdov je možné v systéme opravných prostriedkov procesných predpisov, no nie v rámci postupu podľa zákona o sťažnostiach. Garanciou ochrany individuálnych ústavných práv nie je ani sťažovateľom zdôrazňovaná vnútorná revízia súdu, ktorý predpokladá § 55 zákona o súdoch. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu tejto argumentácie sťažovateľa zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

8. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené. Rovnako nie je dôvod na ustanovenie tlmočníka v konaní o ústavnej sťažnosti, z ktorej vyplýva, že sťažovateľ po slovensky rozumie, keďže ústavnú sťažnosť sformuloval po slovensky zjavne potom, ako porozumel ústavnou sťažnosťou namietaným oznámeniam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu